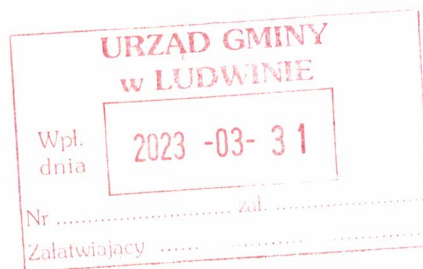


Ludwin, 31.03.2023 r.



Rada Gminy Ludwin

Ludwin 51

21-075 Ludwin

**Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i realizacji
Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
za 2022 r.**

I. Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie to problem natury prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Interwencje w przypadku przemocy domowej określa m.in. ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i jej nowelizacja. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie nie może mieć tylko charakteru lokalnego, musi być to także ważna kwestia w polityce społecznej państwa. Przemoc domowa to specyficzny rodzaj patologii życia rodzinnego, który może trwać bardzo długo, bowiem rodzina jako system broni się przed wpływami z zewnątrz.

Przemoc domowa to przestępstwo. Zapobieganie przemocy w rodzinie powinno koncentrować się na trzech grupach osób: ofiarach, sprawcach i świadkach. Nie wolno biernie się przyglądać, kiedy ktoś wyrządza krzywdę drugiej osobie. Nie można godzić się na złe traktowanie, ból i cierpienie. Nikt nie zasługuje na to, by być bitym i znieważanym - czy to kobieta, czy dziecko, osoba starsza, czy też niepełnosprawny. Jeżeli przemoc w rodzinie jest twoim udziałem albo jeśli borykają się z tym problemem twoi sąsiedzi, można zwrócić się o pomoc do różnych instytucji i ośrodków.

W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomaganie jej ofiarom angażuje się w Polsce coraz więcej profesjonalistów i wolontariuszy, organizacji pozarządowych i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie, dlatego że środowisko rodzinne jest i powinno być chronione przed ingerencją z zewnątrz. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozwagi w trakcie interwencji. Gmina ma obowiązek stworzenia tzw. zespołów interdyscyplinarnych, złożonych z przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Zadaniem specjalistów jest diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, jak również inicjowanie działań w stosunku do sprawców.

Gmina Ludwin w roku sprawozdawczym realizowała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ludwin na lata 2022-2027, który został zatwierdzony Uchwałą Nr XXXI/223/2022 Rady Gminy Ludwin z dnia 28 czerwca 2022 r. Celem głównym Programu jest: Przeciwdziałanie

przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin w których stosowana jest przemoc.

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Ludwin w szczególności do osób doświadczających przemocy w rodzinie (dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji pracujących z rodzinami i dziećmi (pracowników socjalnych, dzielnicowego, pracownika wymiaru sprawiedliwości, nauczycieli, pedagogów, pracowników służby zdrowia, księży) a także do społeczności lokalnej. Ideą Programu jest stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób dotkniętych przemocą, a także stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie. W realizacji Programu uczestniczą specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, instytucje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz pełniące funkcje wspierające. Głównym realizatorem, koordynatorem i inicjatorem działań w ramach Programu jest Zespół Interdyscyplinarny w Ludwinie, którego obsługę organizacyjno – techniczną zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Ludwinie.

Zespół Interdyscyplinarny w Ludwinie został powołany Zarządzeniem nr 115/22 Wójta Gminy Ludwin z dnia 12 września 2022 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego. W skład którego wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, służby zdrowia, a także kuratorzy sądowi. Przedstawiciele jednostek organizacyjnych ww. w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie zobowiązani byli do wszczęcia procedury Niebieska Karta, która realizowana była we współpracy wymienionych podmiotów w ramach grup roboczych.

W październiku 2021 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”, które precyzuje zadania służb w ramach ww. procedury oraz wskazuje reguły funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Procedura „Niebieskie Karty” uruchamiana jest w rodzinach dotkniętych przemocą. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta — A” przez jednego z upoważnionych podmiotów: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Niestety przemoc w rodzinie w wielu środowiskach nadal traktowana jest jako temat wstydlivy i upokarzający. Od kilku lat spostrzega się, iż zmienia się rzeczywistość

w tym zakresie. Sprawili to nowe narzędzia i procedury zmierzające do skutecznej ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Dzięki kampaniom społecznym zwiększyła się również świadomość środowiska lokalnego o zjawisku przemocy. Specjalnie utworzone zespoły interdyscyplinarne opracowują indywidualne plany pomocy. Współpracujące ze sobą służby podejmują działania, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i niesienie niezbędnej pomocy. Główną ideą zespołów interdyscyplinarnych jest stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą rodzinie. Dlatego też utworzenie zespołu interdyscyplinarnego jest najlepszą formą przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stworzenie obszaru współpracy łagodzi bariery komunikacyjne między instytucjami, podnosi efektywność pracy oraz społeczne zaufanie do kompetencji instytucji pomagających.

II. Realizacja Programu w 2022 r.

W roku sprawozdawczym realizowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2027.

Cele szczegółowe Programu

- **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**
 - podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy w zakresie instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie;
 - podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie;
 - monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Ludwin;
 - edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie promowania programów w środkach masowego przekazu pozbawionych treści przemocowych (telewizja, Internet, gry komputerowe, prasa);(szkoły z terenu Gminy Ludwin);
 - promowanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych form spędzania czasu wolnego z pominięciem zachowań agresywnych;
- **Zwiększenie dostępności i skuteczności oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie**
 1. koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
 2. zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat podmiotów świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz form udzielanej pomocy;

3. zapewnienie pomocy i wsparcia, a także w miarę potrzeby bezpiecznego schronienia w całodobowej placówce osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. funkcjonowanie i rozwój Zespołu Interdyscyplinarnego, prowadzenie przez Zespół skoordynowanych i zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
5. prowadzenie działań terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy;
6. zwiększenie dostępności do informacji w zakresie możliwości i form pomocy psychologicznej, medycznej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej i prawnej;
7. propagowanie dostępności telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (m.in. „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”);
8. sporządzanie wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny;
9. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
10. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

1. podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” wobec osób stosujących przemoc;
2. działania w zakresie uniemożliwienia osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej;(Policja)
3. udzielanie informacji o w Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, realizowanym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej;
4. zobowiązanie do konsultacji, podjęcia terapii, leczenia, itp. w placówkach udzielających specjalistycznej pomocy;
5. sporządzanie wniosków do GKRPA o leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu, stosujących przemoc w rodzinie;
6. monitorowanie sytuacji osób stosujących przemoc w rodzinie, kontrola nałożonych zobowiązań.

Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

1. zapewnienie możliwości udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego

- (wewnętrznego i zewnętrznego), których celem jest podnoszenie kwalifikacji oraz doskonalenie umiejętności osób pracujących bezpośrednio z osobami stosującymi przemoc, jak i doświadczającymi przemocy;(pracownicy socjalni, asystent rodziny);
2. zapewnienie możliwości podnoszenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie; zapewnienie poradnictwa i wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

III. Instytucje pomagające osobom uwięzonym w przemoc:

Na terenie Gminy Ludwin w 2022 r. funkcjonowały następujące podmioty bezpośrednio zaangażowane w pomoc rodzinom z problemem przemocy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ludwinie;
- Zespół Interdyscyplinarny w Ludwinie;
- NZOZ BDM UNI MED w Ludwinie
- PCPR w Łęcznej
- KPP w Łęcznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ludwinie;
- placówki oświatowe – szkoły, przedszkole;
- Gminna Biblioteka Publiczna w im. Andrzeja Łuczeńczyka w Ludwinie;
- GCKIS w Ludwinie.

Ponadto funkcjonują podmioty na szczeblu powiatowym obejmujące swoim działaniem teren Gminy Ludwin:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej;
- Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej;
- Łęczyński Ośrodek Profilaktyki i Terapii MONAR;
- Poradnia Terapii Uzależnień w Łęcznej;
- Zakłady Opieki Zdrowotnej;

- Zespoły Leczenia Środowiskowego;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Łęcznej;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łęcznej;
- PPP w Łęcznej.

W zakresie budowania spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone było systematyczne monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą w 2021 r. przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Ludwinie oraz dzielnicowego Komendy Powiatowej Policji w Łęcznej we współpracy ze szkołami, kuratorami sądowymi, ośrodkiem zdrowia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ludwinie.

IV. Formy udzielanej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Osoby doznające przemocy w rodzinie mają możliwość otrzymania profesjonalnej pomocy. Wszystkie osoby, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą zostały poinformowane o możliwości skorzystania z pomocy i część z nich taką pomoc uzyskała po zdiagnozowaniu sytuacji rodzinnej:

- z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie prowadzona była praca socjalna przez pracowników socjalnych,
- osobom doznającym przemocy udzielono wsparcia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- przekazano kompleksowe informacje o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej),

W związku z tym, iż większość procedur Niebieskiej Karty wszczęta była przez Komendę Powiatową Policji w Łęcznej dzielnicowy zobowiązany był do podejmowania odpowiednich działań wobec rodzin dotkniętych przemocą. Jak wynika z zebranych dokumentów dzielnicowy:

- podejmował czynności zapewniające ochronę życia i zdrowia członków rodziny doznającej przemocy,
- informował o możliwości przeprowadzenia badania lekarskiego

Osoby uwiękane w przemoc mogły liczyć na kompleksową, interdyscyplinarną pomoc grupy profesjonalistów (dzielnicowego, pracownika socjalnego, prawnika, psychologa i in.), którzy współpracują ze sobą w sposób skoordynowany. Każda z osób doznających przemocy otrzymała informację (adresy i numery telefonów do konkretnych instytucji), gdzie i po jaką pomoc może się udać. Otrzymały również zapewnienie, że sytuacja w rodzinie będzie regularnie monitorowana poprzez wizyty dzielnicowego i pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania, co dało im poczucie bezpieczeństwa.

V. Formy działań kierowanych do osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc

- pracownicy socjalni prowadzali rozmowy z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie o konsekwencjach stosowania przemocy oraz o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- pracownicy socjalni składali wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ludwinie o podjęcie odpowiednich działań w stosunku do osób nadużywających alkoholu,
- dzielnicowy przeprowadzał z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie rozmowy dot. m.in. odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą,
- dzielnicowy podejmował działania służące zapobieganiu kolejnym aktom przemocy, w szczególności składając systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

W 2022 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego w Ludwinie wpłynęło 11 formularzy NK cz. A, ponadto kontynuowano 8 procedur wszczętych w latach poprzednich.

Łącznie w 2022 r. Zespół prowadził 19 procedur NK. W roku sprawozdawczym ZI zakończył 11 procedur NK. W 6 przypadkach zakończono procedurę z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy

i zrealizowania indywidualnego planu pomocy. W 5 rodzinach rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań. W 2022 r. utworzono 3 grupy robocze do rozwiązywania indywidualnych spraw w rodzinach, odbyło się 8 posiedzeń grup roboczych. Ponadto w celu monitorowania podejmowanych działań w ramach procedury NK odbywały się wizyty w środowisku realizowane przez dzielnicowego, pracownika socjalnego lub wspólne. W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

W roku 2022 na realizację zadań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ogółem wydatkowano kwotę **645,50 zł**. Środki w całości pochodziły z budżetu gminy.

Sporządzanie corocznego raportu na temat występowania zjawiska przemocy na terenie Gminy Ludwin.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ludwinie rokrocznie składa sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie do dnia 10 lutego następnego roku do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

VI. Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców gminy w zakresie skali możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie w szczególności wśród pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów.

Aby rodziny, w których występuje przemoc objąć profesjonalną i kompleksową pomocą niezbędne jest posiadanie wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Stąd konieczne były i nadal są specjalistyczne szkolenia. W 2022 r. 6 członków Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyło w szkoleniach z ww. zakresu.

Udzielanie informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Na tablicy ogłoszeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Ludwinie umieszczano informacje dotyczące wsparcia, z jakiego może skorzystać osoba doznająca przemocy. W ramach

współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej odbywał się Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem.

VII. Podsumowanie

Rok 2022 można ocenić jako kolejny rok dalszych intensywnych działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Wśród najważniejszych warto wskazać kontynuację realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta.” Oceniając podejmowane działania należy wskazać na zalety, ale i wady systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Ludwin, realizowane są w oparciu o aktualne przepisy prawa, a także wewnętrzne wytyczne w instytucjach, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podejmowane są liczne działania profilaktyczne, edukacyjne, interwencyjne, a decyzje podejmowane podczas spotkań GZI przyczyniają się do poprawy współpracy między poszczególnymi instytucjami. Współpraca przedstawicieli instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czyli podejmowanie przez nich interdyscyplinarnej pracy, ma wiele zalet np.: przepływ informacji między członkami zespołu. skoordynowanie działań na rzecz pomocy danej rodzinie, poszerzenie wiedzy na temat sytuacji rodziny. Dzięki wspólnemu podejmowaniu działań pomocowych, pomoc jest skuteczniejsza.

Należy wspomnieć, że działalność Zespołu opiera się na pracy wielu osób, często poświęcających swój wolny czas, bez żadnego dodatkowego wynagrodzenia. Osoby powołane do pracy w Zespole zatrudnione są w różnych jednostkach, gdzie wykonują prace w ramach swoich obowiązków służbowych, co skutkuje brakiem czasu na prace administracyjne w Zespole. Zwrócić uwagę należy także na fakt, iż sama realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez członków zespołu interdyscyplinarnego jest zbiurokratyzowana i czasochłonna.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że na terenie Gminy Ludwin prowadzonych jest wiele działań zmierzających do zwiększenia skuteczności pomocy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ograniczenia skali zjawiska przemocy. Działania te w sposób znaczący wpływają na wzrost wiedzy i świadomości zarówno służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, a także osób uwikłanych w przemoc.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ludwinie
Katarzyna Siedz-Karaś

Przewodniczący
Zespołu Interdyscyplinarnego
w Ludwinie
Monika Lipska